samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het kwalificatiedossier mbo:

AV-productie

Kwalificaties

- Medewerker AV-productie
- Allround medewerker AV-productie
- Fotograaf
- AV-specialist

Versie

Gewijzigd 2027

Geldig vanaf

01-08-2027

Penvoerder: Sectorkamer ICT en creatieve industrie
Gevalideerd door: Sectorkamer Creatieve industrie en ICT
Op: 15-09-2026

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

Verantwoordingsinformatie 4

1. Beroepeninformatie 4
2. Arbeidsmarktinformatie 4
3. Trends en ontwikkelingen 4
4. Wettelijke beroepsvereisten 5
5. Bijzondere vereisten 5
6. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen 5
7. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs 5
8. Onderhoudsagenda 5
9. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie 6
10. Betrokkenen 7
11. Verblijfsduur 4 jarig 7
12. Aanvullende informatie 7
13. Eisen mbo-certificaat 7

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepeninformatie

Het kwalificatiedossier AV-productie is gebaseerd op de volgende beroepeninformatie:

- Beroepeninformatie + aanvulling herziening kwalificatiedossier AV-productie 2025/2026

2. Arbeidsmarktinformatie

Arbeidsmarktperspectief:
De creatieve industrie is een groeiende markt, waarin het aantal ZZP'ers nog steeds toeneemt. Volgens CBS zijn fotografen vaak zelfstandigen zonder personeel en slechts een aantal is in dienst. AV-specialisten werken vaker in loondienst, waarbij ervan uit wordt gegaan deze allround werkzaamheden beheersen. Ook hier veel zelfstandigen, vaak met een bepaald specialisme. Voor de niveau 3 kwalificatie, Allround medewerker AV-productie, is er vooral arbeidsmarktperspectief bij grotere producties (studio's, filmsets), waarbij veel medewerkers op de vloer nodig zijn. Technische assistentfuncties nemen mogelijk af door de mogelijkheden met AI, wat vooral van invloed is op de niveau 2 kwalificatie, Medewerker AV-productie.

Baankans:
De baankans (BOL) is op dit moment 6 voor Allround medewerker AV-productie en AV-specialist en 7 voor Fotograaf; de pijl staat overal op =, wat wijst op een stabiel beeld in de komende jaren (Atlas SBB, Baankans)

Doorstroom:
De doorstroom laat zien dat de meeste studenten na hun diploma direct beschikbaar zijn voor werk. Van de AV-specialisten stroomt 85% door naar de arbeidsmarkt; 2% gaat naar het hbo en 3% stroomt door binnen het mbo. Bij Fotografen gaat 82% werken en studeert 18% door. Van de Allround medewerkers AV-productie ligt de doorstroom naar de arbeidsmarkt ook hoog (78%). Van de Medewerkers AV-productie kiest 44% van de gediplomeerden voor een vervolgopleiding.

Kans op stage:
De kans op stage varieert van matig tot goed per kwalificatie. Voor leerbanen (BBL) is geen landelijke uitspraak mogelijk, omdat de BBL-instroom zeer beperkt is.

NB: SBB publiceert regelmatig actuele gegevens over kans op werk en kans op stage/leerbaan van alle kwalificaties. Zie hiervoor de SBB-website.

3. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

N.v.t.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

De volgende trends en ontwikkelingen doen zich voor in dit vakgebied en zijn meegenomen in dit vernieuwde kwalificatiedossier:

AI:
Een van de belangrijkste uitdagingen waar de sector voor staat is het behouden van creativiteit en authenticiteit in een AI-gedreven wereld. Daarnaast speelt ethiek, het inschatten wat wel en niet kan, ook een grotere rol bij het gebruik van AI. Dit zorgt voor een verschuiving in de uitvoering van de werkzaamheden, van zelf maken, naar maken met behulp van AI. Wat aan de ene kant uren bespaart, experimenteren versnelt en creativiteit vergroot, is aan de andere kant kostbaar en voor iedereen beschikbaar. AI abonnementen worden steeds duurder en de concurrentie door het gebruik van AI breder, wat maakt dat het als professional lastiger wordt je te onderscheiden. Kennis hebben van AI en AI-tools toepassen is noodzakelijk, maar kennis en vaardigheden in het vakgebied en het toepassen van de eigen creativiteit om onderscheidende content te maken blijft onverminderd belangrijk.

Beroepshouding:
Een belangrijk gevolg van het toenemende AI gebruik, is de noodzaak om onderscheidend te blijven als professional. Daarnaast is de concurrentie in de markt groot en gaan de ontwikkelingen snel. Dit vraagt om sterke profilering, ondernemerschap en communicatieve vaardigheden voor een sterke positie in de markt. Kortom een krachtige, zakelijke beroepshouding naast onderscheidende creativiteit. De werkzaamheden zijn flexibel, projectmatig en locatie-afhankelijk. De arbeidsmarkt verwacht jonge professionals, die breed opgeleid en tegelijk een specialist zijn, welke beschikt over brede competenties en flexibel inzetbaar is in wisselende disciplines en sectoren.

Vakkennis en vaardigheden:
Ondanks alle technologische ontwikkelingen vraagt de arbeidsmarkt nog steeds om technische experts. Juist door de snelheid waarmee ontwikkelingen in de huidige tijd plaats vinden, o.a. door AI, zijn gedegen kennis en vaardigheden in het audiovisuele vakgebied nodig. Technische beheersing van montageprogramma's, beheersing van bediening van apparatuur, materialen en middelen, naast een creatief vermogen en gevoel voor storytelling, zijn essentieel. Daarnaast blijft het verdiepen van kennis in het vakgebied en de bijbehorende geschiedenis noodzakelijk. Het volgen en investeren van trends en ontwikkelingen is van belang om te blijven ontwikkelen.. De snelheid van de trends en ontwikkelingen vragen om het continue volgen en investeren om bij te blijven

in het vakgebied. Ook hier wordt er van de jonge professional verwacht dat deze hierin flexibel is en zelfstandig kan opereren (afhankelijk van het kwalificatieniveau).

Salariëring:
Uit onderzoek (VIA benchmark 2024) blijkt dat bedrijven in marketing en communicatie te maken hebben met hoge kosten en lage tarieven. Er wordt geïnvesteerd in talent, technologie en huisvesting, tegen te lage uurtarieven. Wat maakt dat werknemers in de branche vaak werken voor lage beloning of weinig marge hebben als zelfstandige. Initiatieven als Fair Practice Code en Fair pay proberen, met nieuwe randvoorwaarden, ondersteuning te bieden in de praktische uitvoering van het organiseren van de financiële middelen en eerlijke honorering. Voor de jonge professional welke toetreedt tot de arbeidsmarkt is het van belang dat deze kennis heeft van financiën.

4. Wettelijke beroepsvereisten

N.v.t.

5. Bijzondere vereisten

Medewerker AV-productie
Nee

Allround medewerker AV-productie
Nee

Fotograaf
Nee

AV-specialist
Nee

6. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

N.v.t.

7. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Naast doorstroom binnen het kwalificatiedossier (van niveau 2 en 3 naar niveau 4) is doorstroom voor de AV-specialist en de Fotograaf naar verwante hbo-opleidingen mogelijk. Hier kan sprake zijn van een selectie middels een toelatingsprocedure.

Algemene informatie:
Inschrijvingen: Het aantal ingeschreven studenten op dit kwalificatiedossier betrof in 2025 voor het bekostigde onderwijs 3.485 studenten. Er zijn 191 inschrijvingen voor Allround medewerker AV-productie, 2.331 voor AV-specialist, 934 voor Fotograaf en 29 voor Medewerker fotografie.

Gediplomeerden: In 2024 behaalden 786 studenten een diploma binnen het dossier. Dat waren 526 AV-specialisten, 203 fotografen, 48 allrounders en 9 medewerkers fotografie.

8. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Gewijzigde structuur	De wijziging in de structuur maakt dat er mogelijk veranderingen plaats kunnen vinden in de onderwijsuitvoering van de verschillende kwalificaties. Het basisdeel kan breder worden ingezet, de niveau 3 kwalificatie kan meer inhoudelijke ingevuld worden en de niveau 4 kwalificatie is verzwaard t.o.v het oude dossier.	Alle beroepsbeoefenaren	Periodiek
Kwalificaties ingericht NLQF inschaling	De aanvullende eisen in het oude dossier werden in de onderwijsuitvoering en examinering als problematisch ervaren. In de herziene versie zijn alle aanvullende eisen verwerkt in de	Alle beroepsbeoefenaren	Periodiek

	profielkwalificaties. De kwalificaties binnen het dossier zijn hierdoor ingericht op de NLQF niveaus.		
Ontwikkelingen rond AI	De ontwikkelingen rond AI op de arbeidsmarkt, en in AI software veranderen snel en zijn veelbesproken onderwerpen. Bij de herziening van het dossier is dit onderwerp beperkt tot een aantal vakkennis en vaardigheidsitems. Dit geeft de onderwijs uitvoering de ruimte om hier zelf invulling aan te geven.	Alle beroepsbeoefenaren	Periodiek
Professionele beroepshouding	In de herziene versie van het dossier is Kerntaak 2, Positioneert en profileert zich in de markt, uit de basis verplaatst naar de niveau 4 kwalificaties. Het profileren en positioneren is een onderdeel wat beter passend is bij een NLQF niveau 4 inschaling. De titel is gewijzigd in; Positioneert zich in de markt. Om een kans van slagen te hebben op de arbeidsmarkt is het van belang dat de beginnend beroepsbeoefenaren zich ontwikkelen op het gebied van ondernemerschap en communicatieve vaardigheden.	Alle beroepsbeoefenaren op NLQF niveau 4	Periodiek

9. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen	x	Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, beroepeninformatie, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen		Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Om de doorstroom van niveau 2 naar niveau 3 en of niveau 4 te bevorderen is de niveau 2 kwalificatie, Medewerker AV-productie, breder ingezet als basis voor alle andere kwalificaties in het dossier. Dit geeft ruimte aan de onderwijsuitvoering om de opleidingen in te richten. Het dossier heeft hierdoor een grote structuurwijziging doorgemaakt. Waarbij met name is ingestoken op een duidelijke doorlopende leerlijn in de kwalificaties op basis van het Nederlands kwalificatie raamwerk NLQF.

Profiel 1:
Medewerker AV-productie, niveau 2 kwalificatie, basisberoepsopleiding. Realiseren van AV-producties, basis van het vakgebied.

Profiel 2:
Allround medewerker AV-productie, niveau 3 kwalificatie, vakopleiding. Technisch realiseren van AV-producties. Specifiek vaktechnisch uitvoeren en aansturen van meer complexe installaties van AV-producties en meer complexe werkzaamheden tijdens opnames en montage.

Profiel 3:
Fotograaf, niveau 4 kwalificatie, middenkaderopleiding. Creatief en technisch ontwikkelen, organiseren en realiseren van fotografieproducties. Specifiek conceptueel en vaktechnisch creëren, aansturen en uitvoeren van fotografieproducties. Eindverantwoordelijke voor planning, coördinatie en communicatie binnen de opdracht van, ook complexe, fotografieproducties. Daarnaast onderhouden en ontwikkelen eigen professionaliteit en positie op de markt.

Profiel 4:
AV-specialist, niveau 4 kwalificatie, middenkaderopleiding. Creatief en technisch ontwikkelen, organiseren en realiseren van AV-producties. Specifiek conceptueel en vaktechnisch creëren, aansturen en uitvoeren van producties. Eindverantwoordelijke voor planning, coördinatie en communicatie binnen de opdracht van, ook complexe, AV producties. Daarnaast onderhouden en ontwikkelen eigen professionaliteit en positie op de markt.

Wijzigingen t.o.v. het oude kwalificatiedossier:
-De basis is breder gemaakt: De Medewerker AV-productie heeft 1 kerntaak, Realiseert de AV-productie, waarin die de productie voorbereidt, opnames maakt en bewerkt, en de productie oplevert.
-Alle aanvullende eisen uit de basis zijn verplaatst naar de profielen. Deze zijn verwerkt in de vakkennis en vaardigheden en als handelingen en gedrag opgenomen in de werkprocessen. Hierbij is rekening gehouden met de NLQF-inschaling voor de kwalificaties. De kwalificaties op niveau 3 en 4 in het dossier voeren de meer complexe AV-productiewerkzaamheden uit t.o.v. de basis.
-Kerntaak 2_Positioneert en profileert zich in de markt is verplaatst naar de niveau 4 kwalificaties van het dossier. Het profileren en positioneren is een onderdeel wat beter passend is bij een NLQF niveau 4 inschaling. De titel is gewijzigd in; Positioneert zich in de markt.
-De niveau 3 kwalificatie, Allround medewerker AV-productie, geeft het aanleren van de techniek en het vaktechnisch ondersteunen in de samenwerking meer ruimte in het dossier.
-De niveau 4 kwalificaties, Fotografie en AV-specialist, geven meer ruimte aan het coördineren, zowel in het ontwikkelen als het organiseren en communiceren rond fotografieopdrachten en AV-producties. Daarnaast geeft kerntaak 2 de ruimte het onderscheidend vermogen te ontwikkelen. Dit is een verzwaring van de niveau 4 kwalificaties.

Was - wordt

Dossier oud		Dossier nieuw	
AV-productie (Gewijzigd 2022)	23294	AV-productie	23464
Medewerker fotografie	25719	Medewerker AV-productie	27177
Allround medewerker AV-productie	25716	Allround medewerker AV-productie	27178
Fotograaf	25718	Fotograaf	27179
AV-specialist	25717	AV-specialist	27180

10. Betrokkenen

Voorafgaand aan de ontwikkeling is er een evaluatiebijeenkomst georganiseerd met experts uit werkveld en onderwijs waarin de beroepeninformatie is aangevuld (bedrijfsleven) en input is opgehaald voor de onderhoudsopdracht (bedrijfsleven en onderwijs). De uitkomst is, op advies van het marktsegment Communicatie media & design, geformuleerd tot de onderhoudsopdracht en vastgesteld door de sectorkamer ICT en Creatieve industrie.

Samenstelling ontwikkelwerkgroep:
Bedrijfsleven: Du Pont fotografie; CLC Vecta; Profielfilm; betrokken bij de bredere evaluatie Spark, May studio's; Marc Prust Consultancy;Com in beeld
Onderwijs: SintLucas; Grafisch Lyceum Rotterdam; MBO College Hilversum; Landstede; Cibap; Rijnijssel; A12/Technova*.

*A12/Technova is op de achtergrond betrokken voor de niveau 2 kwalificatie.

11. Verblijfsduur 4 jarig

De maximale opleidingsduur van AV-specialist en Fotograaf blijft op vier jaar staan. Diverse aanbiedende instellingen maken hier gebruik van voor hun niveau 4-opleidingen. Zowel de technische als conceptuele aspecten en het toenemend belang van onderscheidend vermogen op de markt vergen een langere opleidingsduur.

12. Aanvullende informatie

N.v.t.

13. Eisen mbo-certificaat

N.v.t.